

Inhoud	Het Dijle- Zennebekken aan de beterhand "Voer voor natuur en recreant": landinrichting Voervallei in uitvoering Beweegbare brug Zennegat over enkele maanden klaar Open Dijle in Leuven In de kijker
---------------	---

1. Het Dijle-Zennebekken aan de beterhand

Het bekken van Dijle en Zenne stond lang bekend als één van de meest verontreinigde bekkens in Vlaanderen. Sinds een tiental jaren wordt de achterstand in de uitbouw van de zuiveringsinfrastructuur gaandeweg ingehaald, zowel in Vlaanderen als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in Wallonië. Als gevolg hiervan verbetert de kwaliteit in het bekken snel en tonen de waterlopen er al hun potenties.

Volgens het jongste rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij scoren nu 38% van de meetplaatsen "aanvaardbaar" of "niet verontreinigd" voor de Prati-index voor zuurstofverzadiging (PIO). Dit is beter dan het Vlaams gemiddelde van 32%! Wat de biologische kwaliteit betreft, halen nu 27% van de meetplaatsen in het Dijle-Zennebekken een goede biologische kwaliteit (BBI van 7 of meer). Dit percentage ligt dan weer iets lager dan het Vlaams gemiddelde (33%). Het succesverhaal van de Zenne is intussen genoeg bekend. Minder bekend is dat ook enkele kleinere waterlopen er sterk op vooruitgingen.

De Voer: van open riool tot levende waterloop

Zo was de Voer lang een open riool omdat de waterloop al het afvalwater van Tervuren te slikken kreeg, en verder stroomafwaarts ook dat van Bertem. De biologische kwaliteit van de Voer was dan ook zeer slecht over de hele loop (BBI 2). Sinds 2009 wordt het afvalwater van ongeveer 15.300 inwoners gezuiverd, dankzij de lang verwachte rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Tervuren. Stroomafwaarts werd het afvalwater van Bertem, via een nieuwe collector, afgeleid naar de RWZI van Leuven. Van de belangrijke woonkernen is vandaag enkel de Bertemse deelgemeente Leefdaal nog niet gesaneerd.

De Voer (© Peter Maris)

In 2011 behoort de bovenloop van de Voer tot de PIO-klasse 'niet verontreinigd'. Verder stroomafwaarts is de kwaliteit, onder invloed van de lozingen in Leefdaal, 'aanvaardbaar'.

In 2010 verschenen in de bovenloop kokerjuffers (dit zijn larven van schietmotten) en eendagsvliegen. Deze behoren tot de meest gevoelige organismen voor waterverontreiniging. Hieruit kan afgeleid worden dat de biologische kwaliteit goed is (BBI 7), stroomafwaarts in Leefdaal werd zelfs een BBI van 8 behaald.

De waterkwaliteit van de Voer zal in de

toekomst verder verbeteren aangezien begin 2013 het afvalwater van nog eens 1.300 inwoners opgevangen wordt. Voor het afvalwater van de overblijvende (enkele honderden) inwoners in Leefdaal en Bertem werden al projecten opgedragen die in 2013 en 2014 uitgevoerd worden. De transformatie van de Voer van open riool tot levende waterloop mag gezien worden.

Ook de andere waterlopen herstellen zich

Ook de waterkwaliteit van de Molenbeek-Parkbeek, de Kleine Vaart en de Maalbeek is sterk verbeterd. Dit komt o.a. dankzij de aansluiting van het researchpark Haasrode op de RWZI van Bierbeek en het terug vrij stromend maken van de Kleine Vaart.

[↑ top](#)

2. "Voer voor natuur en recreant": landinrichting Voervallei in uitvoering

Begin april startte de uitvoering van het inrichtingsplan Groen-Oranje Stapstenen, het eerste plan van het landinrichtingsproject Voervallei. Het landinrichtingsproject Voervallei beoogt de versterking van de Voervallei als ecologische en zacht-recreatieve verbinding in het half verstedelijkt gebied tussen Brussel en Leuven.

De Vlaamse Landmaatschappij coördineert het project. De werken worden gefinancierd door de Vlaamse overheid, de provincie Vlaams-Brabant en de gemeenten Bertem en Tervuren.

Een belangrijk doel van het project is het opwaarderen van de Voer, die de groene ruggengraat in het gebied vormt, tot een blauwgroene verbindingsas voor dieren en planten. Op vier locaties in Vossem, Leefdaal en Bertem werden 'natuureilandjes' of 'stapstenen' ingericht.

Nieuwe loop voor de Voer in Vossem

In Vossem, dicht bij het centrum, is de Voer over 150 meter verlegd. De waterloop stroomde geprangd tegen de tuinbeschoeiingen en allerlei constructies. Omdat dit zowel ecologisch als landschappelijk beter kon, werd een nieuwe loop met een aantal meanders gegraven op een tiental meters afstand van de oude beek. De noordoever werd vanaf het niveau van de normale beekwaterstand horizontaal afgegraven zodat een plas-dras-zone ontstaat. De aangeplante knotwilgen en zwarte els zullen op termijn meehelpen om de beek een natuurlijke structuur te geven.

Nieuwe bedding van de Voer te Vossem (© Dieter Dewolder)

Dorpspark laat omwonenden kennismaken met Voer

In het centrum van Bertem is een dorpspark met speelvallei ingericht waar natuur en recreatie hand in hand gaan. De Voer lag hier verscholen achter een diepe bedding. Om de omwonenden meer bewust te maken van de aanwezigheid van de waterloop is de verstevigde oever over een lengte van ongeveer 45 meter verwijderd. Er werd ook een vispaaiplaats uitgegraven die aan het begin en einde in verbinding staat met de Voer. Deze bypass zou ook stroominnende vissen moeten aantrekken.

Een week na de werken zaten er al massa's jonge stekelbaarzen in de luwe zones. Hopelijk komen er de volgende jaren heel wat vissoorten bij. Aanplantingen van oeverplanten en knotwilgen zullen ook hier het natuurlijke karakter versterken. Dankzij de brug langs de vispaaiplaats kan

Nieuwe vispaaiplaats en brug te Bertem (© Dieter Devolder)

iedereen het waterleven van dichtbij beleven.

Meer info op <http://moorsel.vlm.be>

↑ top

3. Bewegbare brug Zennegat over enkele maanden klaar

Begin november werden de onderdelen van de beweegbare fiets- en voetgangersbrug aan de Zennegatsluis in Mechelen geplaatst. De brug vormt het sluitstuk van een verbeterde ontsluiting van de jaagpaden langs Rupel, Dijle, Zenne en kanaal Leuven-Dijle voor fietsers en wandelaars. De jaagpaden zijn bijzonder populair bij wandelaars en fietsers. Fietsers kunnen vanuit Rumst en bij uitbreiding zelfs vanuit Willebroek en Boom via de jaagpaden naar Mechelen rijden. Deze jaagpaden zijn dan ook opgenomen in de wandel- en fietsroutenetwerken van de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant.

Het Zennegat in Mechelen ligt centraal in dit gebied. De historische site rond de sluis aan de monding van het kanaal Leuven-Dijle vormt dan ook een belangrijke toeristische trekpleister die vooral in de zomermaanden op veel belangstelling kan rekenen. De ontsluiting van het Zennegat voor wandel- en fietsverkeer was tot voor enkele jaren niet ideaal. Sinds de sluisdeuren enkele jaren geleden om veiligheidsredenen werden afgesloten, lag er weliswaar een voorlopige vlottende brug om het kanaal over te steken. Maar om ook de Zenne te kruisen, moest men een omweg maken van bijna drie kilometer via de drukke baanbrug in Heffen.

Om hieraan te verhelpen startte Waterwegen en Zeekanaal NV in oktober 2010 nabij de Zennegatsluis de bouw van twee nieuwe fiets- en voetgangersbruggen over de Zenne en het kanaal Leuven-Dijle.

Montage van de beweegbare brug ter hoogte van het Zennegat (© W&Z)

De brug over de Zenne werd eind vorig jaar al in gebruik genomen. De brug over het kanaal Leuven-Dijle zal volgend toeristisch seizoen klaar zijn. Het gaat om een beweegbare brug, waarvan de technische realisatie heel wat complexer is dan van een vaste brug. Na deze werken moet de brug nog aangesloten worden op het telematicanetwerk van het kanaal Leuven-Dijle, wat moet toelaten om de brug van op afstand te bedienen.

Meer informatie: www.wenz.be

↑ top

4. Open Dijle in Leuven

Een zichtbare waterloop die de natuur tot in de stad brengt, draagt bij tot de ruimtelijke kwaliteit, de levenskwaliteit en zorgt voor een economische meerwaarde. In Leuven heeft VMM in het kader van 'water in de stad' recent verschillende projecten opgestart. Na het aanleggen van de Dijleterrassen en het herstellen van de kaaimuren, zit ook het openleggen van de Dijle ter hoogte van de voormalige drankenhandel TerClavers in zijn eindfase.

De gebouwen die jarenlang de vierde arm van de Dijle overwelfden, werden afgebroken om plaats te maken voor open water, een fietspad, groene ruimte en nieuwe appartementen. Ontwerpbureau Pauwels tekende het ontwerp en integreerde naar analogie met de Dijleterrassen een zone tegen de Dijle voor een intense waterbeleving. Het fietspad maakt via een parcours langs de Dijle-oever de

verbinding tussen het Bruulpark en de site tweewaters die momenteel aangelegd wordt. Ook de voorbereidende werken voor het openleggen van de Voer op de Kapucijnenvoer werden onlangs opgestart. Zo wil men de waterlopen terug een prominente plaats geven in het stadsbeeld.

↑ top

5. In de kijker

Tweede stroomgebiedbeheerplannen: uw mening telt!

In de aanloop naar de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen is er van 19 december 2012 tot en met 18 juni 2013 een openbaar onderzoek over het voorontwerp van de tweede waterbeleidsnota en over het werkprogramma en tijdschema voor de opmaak van de nieuwe stroomgebiedbeheerplannen.

De documenten liggen tot 18 juni 2013 in de gemeentehuizen en kunnen geraadpleegd worden via www.volvanwater.be. U vindt er ook praktische informatie en verneemt er hoe u opmerkingen kunt indienen. Ook de bekkenstructuren formuleren hierop een advies.

↑ top

We wensen onze lezers een gezond en voorspoedig 2013!

Bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken

p/a Vlaamse Milieumaatschappij
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6, bus 73
3000 Leuven
Tel. 016 21 12 34
secretariaat_dijlezenne@vmm.be

» www.dijlezennebekken.be